

DEEL 2

Frequently Asked Questions

Een antwoord op veelgestelde vragen bij het nieuwe decreet

Met het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters, dat op 1 april 2014 in werking trad, wil de Vlaamse overheid de kinderopvang toegankelijker, professioneler en transparanter maken. Ondanks de uitgebreide communicatie, leven nog heel wat vragen over de concrete gevolgen van de nieuwe wetgeving. KIDDO zoekt het antwoord bij een tweede reeks veelgehoorde vragen.

Iedereen een kwalificatie?

Iedereen die in de kinderopvang werkt, heeft een kwalificatie (diploma, attest...) nodig. Dat verhoogt de kwaliteit van de opvang. Ook voor de medewerkers zelf is dit een goede zaak: met een kwalificatie op zak wordt het professioneel leven boeiender.

In het Decreet zijn er kwalificatievereisten voor zowel de groeps- als de gezinsopvang. Veel hangt af van de functie die je hebt. Ben je kinderbegeleider of verantwoordelijke voor maximaal 18 kindplaatsen? Of ben je verantwoordelijke voor meer dan 18 kindplaatsen? Heel wat medewerkers kunnen verder werken met het diploma dat ze reeds bezitten of op basis van de opgedane ervaring. Want wie de voorbije vijf jaar in totaal minstens drie jaren in de kinderopvang heeft gewerkt, wordt persoonlijk vrijgesteld. Met andere woorden: al deze medewerkers krijgen een attest dat ze ook kunnen meenemen naar een andere baan in de kinderopvang. Alle andere

kinderbegeleiders krijgen tot 2024 en verantwoordelijken tot 2020 de tijd om een kwalificatie te behalen.

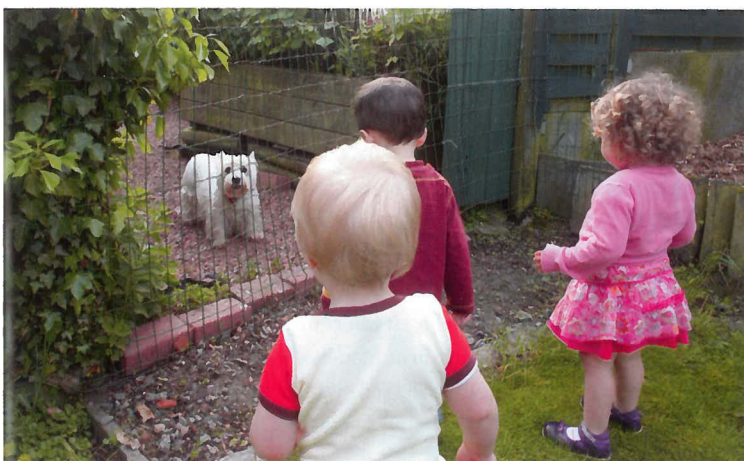
Kinderbegeleiders in de groepsopvang én in de gezinsopvang hebben minimaal een diploma secundair onderwijs nodig. Dit kan een diploma zijn van het specialisatiejaar 'Kinderverzorging' in de studierichting Personenverzorging, van de derde graad Kinderzorg, de vierde graad Verpleegkunde, enzovoort. Gelijkaardige kwalificaties kun je ook behalen in het volwassenenonderwijs, bijvoorbeeld in de richting kindzorg of jeugd- en gehandicaptenzorg. Ook graduaatsdiploma's van bepaalde afstudeerrichtingen komen in aanmerking. Met al deze kwalificatiebewijzen kun je naast de functie van kinderbegeleider, ook aan de slag als verantwoordelijke van maximaal 18 kindplaatsen.

Verantwoordelijken in een groepsopvang met meer dan 18 kindplaatsen hebben minimaal een bachelordiploma nodig. Dit zijn bijvoorbeeld diploma's Pedagogie van het Jonge Kind, Kleuteronderwijs, Lager Onderwijs, Secundair Onderwijs, Gezinswetenschappen, Maatschappelijke Veiligheid, Orthopedagogie, Sociaal Werk, Sociale Readaptatiewetenschappen, Toegepaste Psychologie, Verpleegkunde. Enkele kwalificatiebewijzen die behaald zijn tot een vastgelegde einddatum, zijn ook geldig. Dit gaat over bepaalde cursussen, opleiding in tewerkstellingsprojecten en postgraduaatsopleidingen zoals 'Verantwoordelijke / Leidinggevende in de Kinderopvang'.

Let op: geen van bovenstaande opsommingen is volledig. Alle informatie vind je op www.kindengezin.be/kinderopvang/nieuw-decreet/vergunning/personen-in-de-opvang

Van vormingsuren naar vormingsbehoeften

De 12 uren vorming die elke onthaalouder en de zelfstandige kinderopvang jaarlijks moeten volgen, zijn nu op een andere manier opgevat. De opvangorganisator maakt jaarlijks een analyse van de vormingsbehoeften en zorgt voor vorming die daaraan tegemoet komt. Er wordt geen minimum aantal uren opgelegd, elke organisator kan de vormingen invullen op maat van de eigen noden.

Module 'Kennismaking met de gezinsopvang' voor onthaalouders?

Voor de begeleiders in de gezinsopvang (de vroegere onthaalouders) is er een extra nieuwigheid. Wie nu start als begeleider gezinsopvang volgt, nog voor hij of zij met de opvang begint, de module 'Kennismaking met de gezinsopvang'. In deze module komen aspecten aan bod die specifiek zijn voor het thuis opvangen van kinderen: hoe je je huis inricht als opvang, wat de impact kan zijn op het eigen gezin, wat de financiële implicaties zijn, enzovoort. Het is een module van 20 lesuren die nu al door Centra voor Volwassenenonderwijs wordt aangeboden aan onthaalouders die willen starten.

De bedoeling is dat kandidaten op die manier beter weten waaraan ze beginnen en dus beter kunnen inschatten of een job in de gezinsopvang iets voor hen is. Nu stoppen veel mensen vrij snel. Dat is jammer voor hen, voor de kinderen en hun ouders. Met deze cursus zijn kandidaten beter voorbereid op de job en verhoogt de stabiliteit van de sector.

Daarnaast volgen begeleiders gezinsopvang die in de overgangperiode (tot 2024) niet-gekwalificeerd starten, ook de module 'Werken in de gezinsopvang'. Deze module van 20 uur gaat over de meer algemene aspecten van kinderopvang: omgaan met ouders en kinderen, veiligheid, enzovoort. Kinderbegeleiders die niet gekwalificeerd starten volgen dus in totaal 40 uur voor de start. Ze krijgen tot 2024 de tijd om een volledige kwalificatie te behalen.

Dieren in de opvang?

Dieren hou je buiten het bereik van de kinderen. Het klopt dat dieren een positieve invloed op kinderen kunnen hebben, maar er zijn ook risico's. Dieren kunnen bijten of krabben. Een plotse handeling van een kind kan zelfs bij een braaf, rustig dier een onverwacht agressieve reactie uitlokken. Verder kunnen dieren ziektekiemen verspreiden. Via likken of aaien komen kinderen in contact met een vacht met restjes uitwerpselen en kunnen ze besmet raken. Omdat de weerstand bij kinderen nog volop in ontwikkeling is, zijn zij extra kwetsbaar voor ziektes die bovendien ernstiger kunnen zijn.

Dit betekent niet dat onthaalouders geen huisdieren mogen hebben. Alleen mogen de dieren niet vrij rondlopen tussen de kinderen: zij mogen er niet zomaar zelf bij kunnen komen. Vaak volstaat het om het dier tijdens de opvang afzijdig te houden of om een afsluiting te plaatsen. In gezins- en groepsopvang kunnen kinderen wel nog steeds kippen, eendjes of geiten voeren. Dit gebeurt onder toezicht en op voorwaarde dat de kinderen daarna hun handen wassen. ➤

Vergunning?

Voortaan heeft iedere opvang een vergunning nodig. Om die vergunning te krijgen, moet de opvang aan een aantal kwaliteitsvoorwaarden voldoen: startvoorwaarden en werkingsvoorwaarden.

Vergunning voor startende opvang:

Als mensen beter voorbereid aan hun baan in de opvang beginnen, zullen meer mensen een betere inschatting kunnen maken en zullen er wellicht ook minder afhaken. Daarom zijn er een aantal startvoorwaarden. Infrastructuur, bepaalde administratieve documenten zoals een uittreksel uit strafregister, de risicoanalyse... breng je op voorhand in orde. Verder heeft de organisatie (bij groeps- en gezinsopvang) ook al zicht op de ondersteuning die het zal invoeren om het pedagogisch beleid uit te werken en te ondersteunen. De groepsopvang met meer dan achttien plaatsen legt als startvoorwaarde ook een attest van organisatorisch en financieel beheer voor. Hulp hiervoor vind je bij www.kindengezin.be, kinderopvang, starters. Zorginspectie gaat na of je beschikt over de nodige infrastructuur en bezorgt je hiervan een verslag.

Wanneer die startvoorwaarden vervuld zijn, kun je een vergunning aanvragen. Als je aanvraag alle nodige informatie en attesten bevat, weet je binnen de drie maanden of je in orde bent met de startvoorwaarden en een vergunning krijgt. Als je de vergunning hebt, moet de opvang binnen de drie maanden effectief beginnen. Wanneer je dit digitaal meldt aan Kind en Gezin kun je deze drie maanden met nog eens drie maanden verlengen, zowel in de gezins- als in de groepsopvang.

Hoe dan ook, zodra het eerste kind wordt opgevangen, moet je in orde zijn met de werkingsvoorwaarden van de vergunning. Aan deze voorwaarden kun je pas voldoen wanneer je opvang is opgestart. Denk aan de begeleider-kind-ratio: voor de eerste acht aanwezige kinderen moet er minstens één begeleider zijn, vanaf

negen kinderen moeten er minstens twee begeleiders zijn. Ook de kwalificaties van elke medewerker, het beheer en de organisatie, ouderparticipatie, kwaliteitszorg en pedagogisch beleid, samenwerking, voeding, preventie en veiligheid (zie KIDDO 5 2014) vallen hieronder.

Vergunning voor bestaande opvang:

Alle bestaande opvangorganisaties die op 31 maart 2014 een erkenning, attest van toezicht of toestemming hadden, kregen op 1 april 2014 automatisch een vergunning. De vroeger enkel gemelde opvangorganisaties krijgen tot uiterlijk 31 december 2014 de kans om een vergunning aan te vragen. Is dat niet in orde, dan kan deze opvang niet meer openblijven.

Iedere opvang die nieuw start vanaf 1 april 2014, heeft meteen een vergunning nodig. Als een opvang zonder vergunning werkt, kan de burgemeester op bevel van Kind en Gezin overgaan tot sluiting.

Een vergunning geldt in principe voor onbepaalde duur, dus zonder einddatum. Je hoeft deze dus niet te verlengen. Natuurlijk zullen zowel Zorginspectie als de administratieve diensten van Kind en Gezin wel op regelmatige tijdstippen controleren of de opvang nog aan de werkingsvoorwaarden voldoet. Nieuw is de verplichting om de vergunning kenbaar te maken aan de ouders. En de verplichting om aan de ouders te laten weten wanneer deze zou worden geschorst of opgeheven. Ook wanneer de opvang een aanmaning krijgt van Kind en Gezin, moet je dat op vraag van Kind en Gezin melden aan de ouders.

Wat is de Starterswijzer?

De Starterswijzer is een online instrument dat het startproces overzichtelijk en 'behapbaar' maakt. Starters die met opvang willen beginnen of actieve organisatoren die hun opvang willen uitbreiden, krijgen alle nodige informatie, zowel wat het pedagogische als het zakelijke aspect betreft. Naast die info zijn er ook tools waarmee je daadwerkelijk aan de slag kunt, bijvoorbeeld voor het uitschrijven van een ondernemingsplan, een crisisprocedure of een huishoudelijk reglement. Elke starter kan zien hoever hij/zij staat in het opstartproces, welke aspecten al in orde zijn, en wat er nog moet gebeuren. Belangrijke documenten kun je in de Starterswijzer opslaan en meteen meesturen wanneer je uiteindelijk de vergunning aanvraagt. De Starterswijzer zal vanaf het najaar 2014 gratis beschikbaar zijn via de website van Kind en Gezin. ◀